

עת"א 47065/02/24 - עדיאל קורליאונה (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל, היועץ המשפטי לממשלה

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

בפני: כב' שופט עמית כהן

תאריך: 10 יוני 2024
עת"א 47065-02-24
בקשה מס': 5

המבקש:
(העותר)

נגד

המשיבים:

1. שרות בתי הסוהר

2. מדינת ישראל

3. היועץ המשפטי לממשלה

ע"י עו"ד מוזי יצחקי, ב"כ היועץ המשפטי לממשלה, המחלקה המשפטית של שב"ס, מחוז דרום

החלטה

החלטה זו עניינה בקשה שאפסול את עצמי מהמשך דיון בתיק.

רקע

1. ב-20.2.24 הגיש העותר עתירת אסיר בעניין: "החזקת ציוד אישי המותר עפ"י חוק".

2. בד בבד עם העתירה, הגיש העותר בקשה לפטור מתשלום אגרה, בטענה שהוא אסיר נזקק. לבקשה צורף דף חשבון קנטינה, בו רואים פעולות שונות לרבות הפקדות משפחה, חיובי קנטינה ועיקולים למרכז לגביית קנסות, לרבות:

11.10.23 - הפקדות משפחה, 300 ₪.

25.10.23 - הפקדות משפחה, 1,900 ₪.

26.10.23 - עיקול מטעם המרכז לגביית קנסות, ע"ס 400 ₪.

2.11.23 - עיקול מטעם המרכז לגביית קנסות, ע"ס 1,853 ₪.

14.2.24 - קצבת אסיר נצרך, בסך 110 ₪.

ב-21.2.24 הוחלט בבקשה לפטור מתשלום אגרה:

עמוד 1

"הבקשה לפטור מתשלום אגרה לא הוגשה בהתאם להוראות תקנה 14 לתקנות האגרות ולכן אין מקום לקבוע אותה לדין (ר' תקנה 14(א) לתקנות האגרות). פטור מתשלום אגרה נקבע על פי מצבו הכספי הכולל של העותר ולא רק על פי יתרת ה-"עובר ושב" שבחשבונו בכלא ("חשבון הקנטינה") [ראו: בג"ץ 5805/18 מקסים מון נ' בית המשפט המחוזי לוד, 02.09.18]. העותר אינו מפרט מדוע אינו יכול לשלם את האגרה הנמוכה שנקבעה, לרבות בסיוע אחרים. היה על העותר לצרף תצהיר בו יפורט מצבו הכלכלי, רכוש, מדוע אינו יכול לגייס את סכום האגרה הנמוך, ולפרט מדוע אינו יכול להיעזר בקרוביו (כאמור בתקנה 14(ג) לתקנות האגרות), לרבות מפקידי "הפקדות משפחה".

יתר על כן, התנועות בחשבונו של העותר מלמדות על יכולתו של העותר לשאת בתשלום האגרה ולכן, אין מקום לפטור אותו מתשלום אגרה.

אם עומד העותר על הבקשה לפטור מתשלום אגרה, יגיש הוא תוך 14 יום תצהיר בו יפרט מדוע אין ביכולתו וביכולת מי ממקורביו להפקיד את סכום האגרה הנמוך.

אם לא תוגש בקשה מתוקנת, הבקשה לפטור מתשלום אגרה נדחית ואני מורה כדלקמן:

העותר ישלם את האגרה תוך 20 יום מהיום.

אם לא תשולם האגרה במועד - העתירה תימחק.

אם תשולם האגרה - תקבע המזכירות דיון בעתירה, לפי היומן ובמקרה כזה, יגיש המשיב תשובה עד 6 ימים לפני מועד הדיון שייקבע."

3. ב-9.4.24 נמחקה העתירה משום שהעותר לא קיים את ההחלטה מיום 21.2.24 (להלן: "פסק הדין").

ב-8.5.24 ביקש העותר לבטל את פסק הדין, ובין היתר טען ביחס להחלטה מיום 21.2.24:

"כאן גם המקום להפנות את בית המשפט לפרמטרים למתן פטור אגרה ... בשניהם עומד העותר ולראיה עשרות פטורים שניתנו לו במהלך השנה וחצי האחרונות כבעל דין בלתי מיוצג ועקול חשבונו המלמד ללא פסק כי אילו היו נכסים בידיו היו אלו מעוקלים מיד וממילה המקום לטעון בעניין זה, לרבות להציג מסמכים הינו במסגרת הדיון לגופו של עניין ואין להתנות את עצם קיומו של הדיון בתשלום האגרה ו/או לשלול את זכות הטיעון של העותר בעניין זה. ... עוד יש להוסיף כי העותר לא נדרש להגיש בצמוד לבקשת הפטור תצהיר כאמור בתקנה 14(ג) מבעוד מועד או כתנאי לעצם קיומו של הדיון לגופו של עניין (בשונה מאזרח רגיל) ...".

ב-28.5.24 לאחר שהוגשה תשובת המשיב, נקבע:

"אני סבור שכאשר בקשה אינה מוגשת בהתאם להוראות 14(א) לתקנות האגרות, אין מקום לדון בה. הדבר נכון במיוחד כאשר מדובר באסיר לו ככל הנראה מקורות כספיים לשלם את האגרה הנמוכה הקבועה, אולם דבר זה אינו מתבטא בחשבון הקנטינה שלו, משום שכדי שעיקולים שהוטלו על חשבון הקנטינה לא יתפסו כספים, הפסיק להפקיד כספים. ...".

למרות האמור, פסק הדין בוטל, נקבע דיון ונקבע שעד 14 יום לפני מועד הדיון על העותר להגיש בקשה לפטור מתשלום אגרה בהתאם להוראות תקנה 14(א) הנ"ל. עוד נקבע:

"אם לא תוגש בקשה כאמור, יובן שהעותר עושה שימוש לרעה בבקשה לפטור מתשלום אגרה ובית המשפט ישקול לדחות את הדיון או לבטל את ההליכים."

4. נוכח החלטה זו, מבקש העותר שביהמ"ש יפסול עצמו מהמשך דיון בתיק.

עיקר בקשת הפסילה

5. ב-2.6.24 הגיש **העותר** "הודעת עדכון ובקשה לפסלות מוטב" (טעות במקור, ע.כ.), בה טען כי החלטות בית המשפט בעניין הבקשה לפטור מתשלום אגרה מוטעות וביקש שמוטב זה יפסול את עצמו מהמשך הדיון בעתירה. נטען שהחלטה מיום 28.5.24 היא חסרת כל בסיס עובדתי ויש בה להשחיר לריק את פני העותר ולהוציא דיבתו רעה וכי:

"אין כל ספק כי מקור קביעה זו בדעה קדומה ובמשוא פנים מובהק של מוטב נכבד זה כנגד העותר וכנגד אסירים בכלל. ... גם קביעת מוטב זה (במסגרת ההחלטה הנ"ל) לפיה 'עמידה על קיומו של דיון (במעמד הצדדים) בבקשה הפטור פרושה שימוש לרעה בתקנות האגרה מקורה במשוא פנים מובהק והטיית דין פסלה והיא נסגרת לאלתר למקרא החלטת כבוד השופט דרור ארד אילון בעניינו של העותר הנ"ל, לרבות הנקבע בכ-20 עתירות אשר נמצאו מוצדקות וניתן בהם פטור אגרה לעותר (וזה רק בשנה החולפת ויש עוד רבים משנים קודמות) וממילה קביעה זו של המוטב נכבד אינה עולה בקנה אחד עם התכלית והמהות שביסוד תקנת משנה 9.ב הנ"ל והיא איננה עומדת במבחן המציאות" (טעויות במקור, ע.כ.).

עוד טוען העותר שמוטב זה נוקט סחבת שיטתית בעניינו של העותר ואסירים אחרים, דבר העומד בניגוד לתכלית התקנה הנ"ל ובניגוד לפסק דין שניתן על ידי בית המשפט העליון, לרבות מתן החלטות מהותיות מבלי להמציא עותק ההחלטות לעותר וכי גורמים בשב"ס אמרו לעותר שמוטב זה נותן לשב"ס גיבוי מלא.

לסיום טען העותר:

"אין לעותר כוונה להשלים עם הטיית הדין המובהקת של מוטב זה כמו גם עם משוא פנים וסחבת שיטתית כמתואר מעלה ועל כן מבוקש ליתן החלטה בקשת הפלות ללא דיחוי טרם הגשת ערעור אגרה לבית המשפט העליון ושקילת הצעדים העומדים בפניו העותר בעניין בקשת הפסלות והפניית הטענות שבנדון לבחינת נשיא בית המשפט המחוזי, הנהלת בתי המשפט ומשרד המשפטים. ... אין ספק כי התנהלות מוטב בעניינו של העותר על הקביעות חסרות היסוד בעניינו אינם רק תחושות סובייקטיביות של העותר אל מצב עובדתי אופרטיבי המחייב פסלות המוטב גם מבלי להידרש להכרעה בטענות העותר אחת לאחת". (טעויות במקור, ע.כ.).

6. המשיב השיב לבקשת הפסלות ומתנגד לה. נטען שהבעת עמדה או דעה אינה מקימה, כשלעצמה, חשש ממשי למשוא פנים (הפנייה לע"א 8727/17 **קפלן את לוי בע"מ נ' החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי**, 19.11.17); טענות העותר הן ערעוריות באופיין ואינן מקימות עילת פסלות.

המשיב ביקש לחייב את העותר בהוצאות הבקשה.

דין והכרעה

7. לאחר עיון בטענות הצדדים ובחומר הרלוונטי, הגעתי למסקנה שדין הבקשה להידחות.

עמוד 3

8. סעיף 77א' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, קובע:

77א עילות פסלות (א) שופט לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

9. ההלכה קובעת כי: "הכלל בדבר האפשרות הממשית של משוא פנים, ... אינו מושתת על מראית פני הדברים בעיני בעלי הדין או הציבור, אלא על הערכה אובייקטיבית של בית המשפט לגבי יכולתו של השופט לדון בעניין ללא משוא פנים" [בג"צ 2148/94 אמנון גלברט נ' נשיא בית המשפט העליון ויושב-ראש ועדת החקירה לבדיקת אירוע הטבח בחברון, 19/5/94] וכן כי הזכות לשבת בדין היא גם החובה לעשות כן [ע"א 2975/04 שושנה בן חמו ואח' נ' מרגנית אריאל מרכז צבי 88 בע"מ, 25/10/04].

10. העותר טוען נגד החלטת בית המשפט מיום 21.2.24 ופסק הדין, אשר הגיעו לידיעת העותר, לכל המאוחר, ביום 8.5.24, עת הגיש את הבקשה לביטול פסק הדין.

אם סבר העותר שיש עילת פסלות בהחלטה הנ"ל ובפסק הדין, היה עליו להגיש את הבקשה ללא שיהיו ודי בשיהוי שבהגשת בקשת הפסלות כדי להצדיק את דחייתה (ר' ע"א 1811/24 פלונית נ' המחלקה לשירותים חברתיים אריאל, 6.3.24).

11. גם לגופו של עניין, דין הבקשה להידחות. טענות העותר מתייחסות להחלטות השונות שקיבל בית המשפט ביחס לבקשתו לפטור מתשלום אגרה.

ביחס למסירת ההחלטות לעותר, משניתנת החלטה על ידי בית המשפט, היא מדוורת למשיב, אשר מחויב למסור אותה לעותר.

בהחלטות מיום 21.2.24 ומיום 28.5.24, התייחס בית המשפט לטענות העותר ולתדפיס חשבון הקנטינה של העותר. בהחלטה מיום 21.2.24 התייחס בית המשפט לכך שהעותר לא צירף תצהיר לבקשה לפטור מתשלום אגרה, כנדרש בתקנה 14(א) לתקנות האגרות, ולכך שמתדפיס חשבון הקנטינה של העותר נראה שיש לו יכולת לשלם את האגרה; בהחלטה מיום 28.5.24 התייחס בית המשפט לטענות העותר בבקשה לביטול פסק דין (ר' סעיף 3 לעיל - לרבות טענה שמחשבון הקנטינה שלו ניתן לראות שאינו יכול לשלם את האגרה, וכי לדעתו תקנה 14(א) לתקנות האגרות אינה חלה על אסירים). למרות שהעותר לא קיים את ההחלטה מיום 21.2.24, בוטל פסק הדין, העתירה נקבעה לדיון וניתנה לעותר ארכה להגשת תצהיר. כן נקבע שאם העותר לא יגיש תצהיר כנדרש, ישקול בית המשפט למחוק את העתירה.

מדובר בהחלטות שיפוטיות, אשר ניתנו בבקשות העותר, תוך התייחסות לחלק מטענותיו. אין מקום להשיג על ההחלטות במסגרת בקשת פסלות, ואם סבור העותר שהחלטות בית המשפט אינן נכונות, עליו להשיג עליהן בדרך הקבועה בדין.

ראו, מני רבים, ע"א 1349/24 פלוני נ' פלוני (21.4.24):

"בהתאם לסעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, אמת המידה לפסילת מותב היא התקיימותן של נסיבות 'שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט'. איני סבור כי נסיבות כאמור מתקיימות במקרה דנן. רבות מטענות המערער עניינן בהשגות על החלטות שנתן המותב, אך בעבר נפסק כי השגות ערעוריות על החלטות דיוניות אינן מקימות כשלעצמן עילת פסלות, וכי המקום הראוי להעלאתן הוא בהליכי ערעור מתאימים [...] ההחלטות שעליהן מלין המערער - לרבות בעניין בקשתו לדחיית

התביעה על הסף ובעניין חקירת המשיב - מצויות בליבת סמכותו של בית המשפט בכל הנוגע לניהול ההליך שלפניו, ולא שוכנעתי כי עולה מהן חשש לדעה קדומה בנוגע למערער או לאיזו מטענותיו. כמו כן, בעבר נפסק כי הבעת ביקורת על התנהלותו של בעל דין או בא כוחו לא תקים כשלעצמה עילת פסלות [...]."

12. בית המשפט לא קבע דעתו באופן סופי לעניין העתירה ואף לא בעניין הבקשה לפטור מתשלום האגרה, אלא רק בבקשות שעמדו בפניו וביחס לטענות העותר.

כאשר יידרש בית המשפט לתת החלטות, הן יינתנו לפי מיטב שיקול הדעת השיפוטי ותוך התייחסות לחומר אשר יהיה מונח בפני בית המשפט. ככל שהחלטה של בית המשפט תיראה לעותר מוטעית, יהיה הוא רשאי להשיג עליה כדן.

13. לסיכום, אין חשש כלשהו למשוא פנים בניהול המשפט, ועל אחת כמה וכמה שאין חשש ממשי למשוא פנים.

התוצאה

14. אין שום חשש למשוא פנים בניהול התיק, ועל כן הבקשה נדחית.

15. מאחר שהמשיב נאלץ להגיש תשובה, ישלם העותר את הוצאות המשיב בסך ₪ 500 (הסכום הנמוך נקבע בשים לב להיותו של העותר אסיר).

ניתנה היום, ד' סיוון
תשפ"ד, 10 יוני 2024,
בהעדר הצדדים.

עמית כהן, שופט